

УДК [687.157:355.354-051](100)(06)

ПОРІВНЯЛЬНИЙ АНАЛІЗ РІЗНОВИДІВ КУРТОК ЛЬОТЧИКІВ ВІЙСЬКОВОЇ АВІАЦІЇ РІЗНИХ КРАЇН СВІТУ

В.Є. Богданова, А.І. Рубанка, Г.М. Токар, Н.В. Остапенко
Київський національний університет технологій та дизайну

При проектуванні одягу військового льотчика важливою є його відповідність великій кількості вимог щодо функціонального призначення. Від цього залежить безпека безпосередньо військовослужбовця, членів екіпажу та повітряного судна. Всі елементи мають бути функціональними, зручними та пристосованими до особливостей конструкції літального апарату. На озброєнні країн світу перебувають різні літаки, що мають специфічну будову кабіни, відповідно використовуваний одяг льотчика повинен відповідати цим особливостям. Його конструктивні та конструктивно-декоративні елементи мають враховувати особливості робочої зони, характерні рухи та пози, небезпечні та шкідливі чинники і топографію їх впливу тощо. Нами проаналізовано різновиди курток льотчиків військової авіації таких країн світу, як Сполучені Штати Америки, Франції, Російської Федерації, Великобританії, України тощо (табл. 1).

Таблиця 1 – Матриця конструктивних та конструктивно-декоративних елементів льотних курток різних країн світу

Назва елемента	Куртки військово-повітряних сил різних країн				
	Сполучені Штати Америки	Франція	Російська Федерація	Великобританія	Україна
1	2	3	4	5	6
Підкладка оранжевого кольору	+	- (Оранжевий жилет, який знаходиться у внутрішній кишені)	+	- (Оранжева підкладка кишені)	-
Знімна підкладка	-	+ Фіксація за допомогою застібки-блискавки	-	-	-
Комір	Трикотажний	Відкладний, з основної тканини	Відкладний, з основної тканини	Відкладний, з основної тканини	Відкладний, з основної тканини
Додатковий комір з хутра	-	+	+	+	+
Капюшон	-	-	-	+ (вшивний, вкладається в проріzną кишеню коміра)	+
Трикотажні манжети	+	+	+ Внутрішні	+ Внутрішні	+ (в зимовій моделі) Внутрішні
Низ рукава	- (трикотажний манжет)	- (трикотажний манжет)	+ (текстильна тасьма)	+ (текстильна тасьма)	+ (за допомогою фіксаторів (кнопок))
Пуфта на рукаві	-	-	-	+	-
Кишеня на лівому рукаві	Комбінована кишеня на блискавці з «пеналом»	Комбінована кишеня на блискавці з «пеналом»	Прорізна кишеня з клапаном	Кишеня-«пенал»	Накладна кишеня з клапаном
Кишеня на правому рукаві	-	-	Прорізна кишеня на застібці-блискавці	-	-
Центральна застібка	+	+	+	+	+
Планка	+	+	-	+	-
Подовжений підборг	-	-	-	+ (фіксується за допомогою гудзиків)	-

Продовження таблиці 1

1	2	3	4	5	6
Кишені на пілочках	2 прорізні кишені з клапаном	2 прорізні кишені з листочкою, 1 нагрудна кишеня з накладкою	2 прорізні кишені в рамку, 2 прорізні кишені з листочкою	2 прорізні кишені на застібці-блискавці	2 накладні нагрудні кишені з клапанами, 2 прорізні кишені
Кількість внутрішніх кишень	2	2	4	3	2
Трикотажний пояс по низу виробу	+	-	-	-	-
Куртка по лінії талії	-	-	-	-	Еластична тасьма, куліска
Низ куртки	-	2 фіксатори (кнопки) з 3 позиціями	2 фіксатори (кнопки) з 2 позиціями	Еластична тасьма	Еластична тасьма, куліска
Утеплювач	-	+	+	-	+

Позначення:

«+»–наявність; «-»–відсутність.

Модель куртки МА-1, яку використовують льотчики Сполучених Штатів Америки, є найбільш поширеною у світі. Куртку використовують при підвищеній вологості, рухливості повітря та температурному діапазоні навколишнього середовища від -10 до +10°C. В 1960 році куртку доповнили підкладкою оранжевого кольору (кольору індійського апельсина) для більшої видимості льотчика в разі аварії та катапультиванні (при приземленні на території союзників льотчик міг одягнути куртку яскравою стороною назовні для спрощення його пошуку). У куртці використовують трикотажний комір, який щільно прилягає до шиї, покращуючи теплозахисні функції та є сумісним з шоломом та парашутною системою. У попередніх моделях був присутній пристібний хутрянний комір, однак він не був узгоджений з парашутною системою, тому його замінено. Трикотажні манжети на рукавах захищають від холоду та запобігають потраплянню пилу та вітру у підкостюмний простір. На лівому рукаві є комбінована кишеня, яка складається з кишені на застібці-блискавці та кишені-«пеналу». Форма та розміри цієї кишені зумовлено необхідністю застосування карти. У «пеналі» може розміщуватись більше двох ручок різних кольорів для визначення положення на карті. Також наявні дві внутрішні кишені для зберігання документів та рації. Застібка-блискавка куртки розміщена по центру, її можна використовувати як з лицьового так і зворотного боку за рахунок використання двостороннього бігунка. По низу виробу пришитий трикотажний пояс для більш щільного прилягання виробу до тіла льотчика.

Модель куртки МА-1 для військ повітряних сил Китайської Народної Республіки також спроектовано з деякими змінами, для її виготовлення використовують шкіру. комір відкладний, виконаний з основної тканини; також за допомогою гудзиків передбачено можливість з'єднання додаткового хутряного коміру.

Повітряні сили Франції та Німеччини мають куртки 2-х варіантів для різних сезонів. Для холодної пори року використовують високоякісну шкіру хромованого дублення, для теплого – тканину аналогічну матеріалу для виготовлення демісезонної куртки МА-1.

Королівські військово-повітряні сили Великобританії використовують куртку моделі МК3 для всіх членів екіпажу. Протягом тривалого часу дана модель майже не змінювалась, зазнавши лише модернізації з кишенями та підвищеними вимогами до матеріалів.

Таким чином, проведено порівняльний аналіз різновидів курток льотчиків військової авіації різних країн світу, сформовано матрицю конструктивних та конструктивно-декоративних елементів та описано їх призначення. Проведені дослідження сприятимуть створенню ефективних курток для льотчиків військової авіації Збройних Сил України.

Список використаних джерел

1. Класифікація різновидів конструктивно-декоративних елементів курток для пілотів військової авіації [Текст] / А. І. Рубанка, Г. М. Токар, М. Д. Стельмах, В. В. Семененко, Є. А. Северіна // Art and Design. - 2018. - № 4 (04). - С. 107-116..

Військовий аукціон Reibert [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://reibert.info/>